

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Івано-Франківського інституту
«Одеська юридична академія»
(протокол № 5 від 12.12.2025 р.)

ВВЕДЕНО В ДІЮ НАКАЗОМ

директора Івано-Франківського
інституту
«Одеська юридична академія»
№ 153 від 12.12.2025 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО ІНСТИТУТІ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
ПРАВА НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти Івано-Франківського інституту «Одеська юридична академія» права на вільний вибір дисциплін (далі – Положення) регламентує порядок забезпечення права здобувачів вищої освіти Інституту на вільний вибір освітніх компонентів, як невід'ємної складової системи навчального процесу в Івано-Франківському інституті «Одеська юридична академія» (далі – Інститут).

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказів та листів Міністерства освіти і науки України, Статуту Інституту та Положення про організацію освітнього процесу в Інституті, інших нормативних документів.

1.3. У Положенні терміни використовуються у значеннях Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту» та Положення про організацію освітнього навчального процесу в Інституті.

1.4. Кожен здобувач вищої освіти Інституту має право на вибір освітніх компонентів у межах, передбачених відповідною освітньою програмою (далі - ОП) та навчальним планом, в обсязі, що становить не менше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для цього рівня вищої освіти, з них:

не менше 20 % – освітні компоненти, що забезпечують набуття фахових компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до стандарту вищої освіти та затвердженої на його основі ОП, а за його відсутності відповідають спеціальності ОП;

не менше 5 % – освітні компоненти, що забезпечують набуття загальних компетентностей та навичок соціальної комунікації (soft skill) та/або забезпечують набуття загальних (фахових) компетентностей та відносяться до інших спеціальностей та/або галузі знань.

1.5. Здобувачі певного рівня вищої освіти мають право обирати освітні компоненти, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівництвом Інституту.

1.6. Для кожної освітньої компоненти/блоку освітніх компонентів на підставі профілю ОП, навчального плану на кафедрах розробляються силабуси, навальні програми та робочі навчальні програми освітнього компоненту. Їх зміст, форма та порядок затвердження визначається в Положенні про програми освітніх компонентів Інституту.

1.7. Структура ОП та навчального плану будується таким чином, щоб в межах першого року навчання були відсутні освітні компоненти вибору. Кількість та обсяг освітніх компонентів вільного вибору на інші навчальні семестри визначається в профілі ОП, таким чином, щоб:

в межах 3, 4, 5, 6, 7, 8 семестру були передбачені освітні компоненти визначені в п. 2.1.1 цього Положення;

в межах 3, 4, 5, 6 семестру передбачено по 1 освітньому компоненту, визначеному в п. 2.1.2 цього Положення;

Для ОП з підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітні компоненти визначені в п. 2.1.2 передбачаються з 2 семестру

першого року навчання, а освітні компоненти зазначені у п. п. 2.1.1. – у 3 семестрі другого року навчання.

У випадках обумовлених специфікою ОП може бути передбачена блокова система вибору освітніх компонентів.

2. ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ТА ВИБОРУ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

2.1. Перелік освітніх компонентів вільного вибору, відповідно до п. 1.4. цього Положення, складається з освітніх компонентів, що забезпечують набуття:

2.1.1. фахових компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до стандарту вищої освіти, а за його відсутності відповідають спеціальності ОП;

2.1.2. загальних компетентностей та навичок соціальної комунікації (soft skill) та/або загальних (фахових) компетентностей та відносяться до інших спеціальностей.

Формою контролю знань усіх вибіркових освітніх компонентів є залік або екзамен.

Обсяг вибіркового освітнього компоненту може відрізнитися від встановленого лише на рівні вищої освіти, передбаченого для підготовки за освітнім ступенем «магістр» та освітньо-науковим ступенем «доктор філософії» за відповідними спеціальностями та повинен бути обґрунтованим, але сумарний обсяг вибіркових освітніх компонентів повинен становити не менше 25% від загального обсягу відповідної ОП.

2.2. Вивчення освітніх компонентів, передбачених в п. 2.1.1 цього Положення, здійснюється лише здобувачами вищої освіти ОП на якій вони навчаються. Для вивчення освітніх компонентів передбачених в п. 2.1.2 можуть створюватися спільні групи для здобувачів вищої освіти різних ОП незалежно від спеціальності.

2.3. Перелік освітніх компонентів вільного вибору затверджується в профілі ОП та навчальному плані відповідно до Положення про освітні програми Інституту.

2.4. Пропозиції щодо включення освітніх компонентів вільного вибору до ОП, навчального плану на наступний навчальний рік подаються завідуючим кафедрою до навчального відділу не пізніше 20 лютого навчального року, який йому передує.

2.5. Порядок реалізації здобувачами вищої освіти Інституту права на вільний вибір освітніх компонентів передбачає такі процедури:

2.5.1. протягом березня місяця навчальний відділ забезпечує загальні збори здобувачів вищої освіти з метою презентації освітньої компоненти вільного вибору на наступний рік;

2.5.2. якщо освітній компонент передбачений навчальним планом на перший рік навчання, здобувачі вищої освіти ознайомлюються з ОП та їх переліком на початку семестру та подають заяви на обрані освітні компоненти до деканату;

2.5.3. перелік освітніх компонентів та навчальні програми/робочі навчальні програми/силабуси розміщуються на офіційному сайті Інституту

та/або доводяться до здобувачів вищої освіти іншим, зручним для них способом;

2.5.4. у період з часу проведення презентації освітньої компоненти вільного вибору, але не пізніше до 01 квітня здобувачі вищої освіти подають до деканату заяви (в електронній формі за допомогою ресурсу Google Forms або у письмовій формі) з визначенням конкретних освітніх компонентів, їх пріоритетності та викладачів, які їх викладають відповідно до форми зазначеної у Додатку 1.

Обов'язок складення форм такої заяви покладається на навчальний відділ, в межах якого реалізується відповідна ОП. Зміна вибору освітньої компоненти допускається лише з дозволу адміністрації Інституту;

2.5.5. не пізніше ніж до 14 квітня навчальний відділ формує групи відповідно до вибору здобувачів вищої освіти освітні компоненти для планування навчального навантаження на наступний навчальний рік та розробки робочого навчального плану.

2.5.6. Не пізніше ніж за 2 тижні до закінчення навчального семестру навчальний відділ формує індивідуальні навчальні плани (далі – ІНП) на наступний навчальний рік з відображенням освітніх компонентів: обов'язкових дисциплін та дисциплін вільного вибору.

2.6. Здобувачі вищої освіти обирають освітні компоненти на весь майбутній навчальний рік в межах останнього семестру навчання їх курсу. Робочий навчальний план всіх рівнів навчання формується на весь рік.

2.7. Здобувачі вищої освіти, що переводяться або поновлюються на навчання до Інституту обирають освітні компоненти вільного вибору на підставі анотацій до освітніх компонентів в порядку визначеному в п. 2.5.2 цього Положення, але не пізніше до початку навчального семестру.

2.8. Обмеження права здобувачів вищої освіти на вибір освітніх компонентів може бути лише у випадку, якщо кількість здобувачів вищої освіти, які обрали дисципліни, є меншою за встановлений мінімум залежно від галузі знань, який становить, як правило:

05 соціальні та поведінкові науки (ISCED-F 2013 – С Соціальні науки, журналістика та інформація) – 20 осіб;

07 управління та адміністрування (ISCED-F 2013 – D Бізнес, адміністрування та право) – 15-20 осіб

08 право (ISCED-F 2013 - D Бізнес, адміністрування та право) – 25 осіб;

26 цивільної безпеки (ISCED-F 2013 – К Безпека та оборона) – 20 осіб.

Кількість здобувачів вищої освіти, які обрали освітній компонент для створення академічної групи може бути меншою від визначеної, у випадку коли фактична чисельність здобувачів вищої освіти, що навчаються в межах ОП менша від встановленої цим Положенням. У такому випадку формування академічної групи здійснюється за принципом простої більшості. Для вивчення освітніх компонентів передбачених в п. 2.1.2 цього Положення створюються спільні групи в межах різних ОП незалежно від спеціальності, де мінімальна кількість здобувачів вищої освіти – 20 осіб.

2.9. Здобувач вищої освіти при обранні певної освітньої компоненти визначає їх пріоритетність в заяві, де пріоритет 1 – найбільш прийнятний для нього, а також обирає викладача, який буде забезпечувати обрану дисципліну.

2.10. У випадках наявності обмежень встановлених в п. 2.8. цього Положення, здобувачі вищої освіти перерозподіляються на вивчення інших освітніх компонентів за встановленою ними у заявах пріоритетністю, до тих пір поки не будуть зняті визначені обмеження.

2.11. У випадку, якщо після обрання освітньої компоненти викладач в силу різних причин не може її викладати, здобувачі вищої освіти перерозподіляються на вивчення інших освітніх компонентів за встановленою ними у заявах пріоритетністю, до тих пір поки не будуть зняті обмеження.

Заміна одного викладача на іншого після обрання освітньої компоненти не допускається, за виключенням випадків його звільнення із закладу освіти.

2.12. Усі освітні компоненти, обрані здобувачем вищої освіти, є обов'язковими до вивчення. Здобувач вищої освіти в односторонньому порядку не може відмовитись від вивчення освітньої компоненти, яку він обрав. Самочинна відмова тягне за собою академічну заборгованість.

3. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ

3.1. ІНП здобувача вищої освіти є документом, що містить інформацію про освітні компоненти (обов'язкові та вибіркові) послідовність їх вивчення, обсяг навчального навантаження на здобувача вищої освіти із усіх видів навчальної діяльності, а також форми контролю. Форма ІНП визначена в Додатку 3.

3.2. ІНП формується навчальним відділом, де реалізується ОП на підставі профілю ОП, навчального плану та результатів вибору здобувачами освіти вибіркових освітніх компонентів. Строки створення ІНП визначені в п. 2.5.4 цього Положення. У інших випадках ІНП формуються не пізніше ніж за 1 тиждень до початку навчального семестру.

3.3. ІНП складаються на кожний навчальний рік. ІНП підписує здобувач вищої освіти та затверджує адміністрація Інституту. Затвердження ІНП здійснюється до початку навчального року, який визначений в ньому.

3.4. Один примірник ІНП зберігається в навчальному відділі, другий примірник передається здобувачеві вищої освіти.

3.5. Виконання ІНП здійснюється згідно із затвердженими графіком навчального процесу, розкладами занять та проведення контрольних заходів або за встановленим здобувачеві вищої освіти індивідуальним графіком навчання.

3.6. Зміни до ІНП можуть бути внесені у зв'язку з обставинами визначеними в законодавстві, а також у зв'язку зі зміною вибору освітніх компонентів за письмовою заявою здобувача вищої освіти з дозволу адміністрації закладу вищої освіти.

4. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Зміни і доповнення вносяться до цього Положення за поданням керівника навчального відділу за погодженням із кафедрами, приймаються рішенням Вченої ради Інституту та затверджуються директором Інституту.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Зразок заяви щодо вибору освітніх компонентів

1. Прізвище, ім'я, по батькові (повністю)
2. Потік, група
3. Фахові освітні компоненти (виберіть пріоритет дисципліни, де «1» найбільш прийнятний для Вас)
4. Освітні компоненти, що забезпечують засвоєння загальних компетентностей або фахових компетентностей інших спеціальностей (виберіть пріоритет дисципліни, де «1» найбільш прийнятний для Вас)

Зразок рапорту до навчального відділу

Кафедра	Курс	Спеціальність	Семестр	Дисципліна	Викладач (вказати кафедру)	Кількість здобувачів
Фахові освітні компоненти (відповідають п. 2.1.1. Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ІФІ права на вільний вибір дисциплін)						
Освітні компоненти, що забезпечують засвоєння загальних компетентностей та / або загальних або фахових компетентностей інших спеціальностей						

Зразок індивідуального навчального плану

Індивідуальний навчальний план друкується на 1 аркуші А4 з двох сторін

Титульна сторінка

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ

ІНСТИТУТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

Кафедра _____

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

№ _____

на _____ н.р. Здобувача вищої освіти

ПІБ здобувача вищої освіти

Галузь знань _____ Спеціальність _____

_____ Спеціалізація _____

_____ Освітня програма «_

_____» Освітній рівень вищої

освіти _____ Форма навчання _____

_____ Вступив (ла) на 1 курс, з

«_____» _____ р.

Керівник СП _____

(підпис, ПІБ)

Здобувач вищої освіти _____

(підпис, ПІБ)

